

Teories i sistemes polítics

Una introducció a la ciència política

Jordi Sànchez i Picanyol (coordinador)
Eduard Gonzalo Navarro
Jordi Argelaguet i Argemí

XP09/04559/00385

Material docent de la UOC

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Jordi Sànchez i Picanyol

Professor de Ciència Política al Departament de Ciència Política i Dret Públic de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Eduard Gonzalo Navarro

Professor de Ciència Política al Departament de Ciència Política i Dret Públic de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Jordi Argelaguet i Argemí

Doctor en Ciència Política per la Universitat Autònoma de Barcelona. Professor del Departament de Ciència Política i Dret Públic de la mateixa universitat.

Tercera edició: setembre 2009

© Jordi Sànchez Picanyol, Eduard Gonzalo Navarro, Jordi Argelaguet Argemí

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició: FUOC, 2009

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Eureka Media, SL

Il·lustracions: Arxiu ECSA, SIPA PRESS, PRISMA

ISBN: 978-84-692-3323-8

Dipòsit legal: B-28.656-2009

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

Els quatre mòduls que componen aquest manual es corresponen al bloc principal dels materials de lectura obligatòria de l'assignatura *Teories i sistemes polítics*. La concepció d'aquest material i la seva elaboració s'ha fet tenint present que anava adreçat a un públic universitari, que està cursant majoritàriament uns estudis d'humanitats, i des de la intuïció que pot representar molt probablement el primer contacte de l'estudiant amb la ciència política.

Els quatre mòduls pretenen cobrir un univers temàtic i conceptual del que pot ser definit com una primera aproximació a la ciència política. Les quatre parts tendeixen a complementar-se a partir d'aquest objectiu. Així, el primer mòdul tracta els aspectes més generals de la política i del poder, fent una especial atenció a l'Estat com a forma dominant d'organització del poder polític. El segon mòdul se centra en l'estudi de la democràcia des d'una perspectiva històrica, contextualitzant les diverses teories que s'han formulat sobre la democràcia. El tercer mòdul s'ocupa de l'estudi dels diversos sistemes polítics contemporanis, donant especial protagonisme a aquells reconeguts o identificats com a democràtics. Finalment, el quart mòdul vol apropar l'estudiant a alguns fragments, molt breus, d'obres i autors de referència dins de la ciència política.

Finalment, hem d'esperar que la lectura de les pàgines que segueixen i el treball que se'n derivi contribueixi a una millor comprensió de la realitat política i que afavoreixi al mateix temps un major coneixement de la nostra societat i de la seva història.

Objectius

Els objectius bàsics d'aquesta assignatura, *Teoria i sistemes polítics*, són:

- 1.** Adquirir uns coneixements bàsics i introductoris sobre ciència política.
- 2.** Descobrir alguns dels elements que estan en l'origen de l'organització política de les nostres societats.
- 3.** Disposar d'algunes claus analítiques que ens permetin comprendre millor aspectes concrets de la realitat contemporània.
- 4.** Aprendre a valorar la importància que tenen els factors socials i històrics en l'estructuració del poder polític i, més concretament, en el de les democràcies.
- 5.** Aproximar-se al debat sobre els problemes que es generen entorn del funcionament de la democràcia i, en conseqüència, familiaritzar-se amb les diferents formes que existeixen de gestionar-la.
- 6.** Diferenciar entre la democràcia com a ideal i la democràcia com a arranjament institucional per a governar una societat.
- 7.** Apropar-se a algunes de les teories sobre la democràcia i a alguns dels principals teòrics de la ciència política a partir de la lectura directa d'obres de referència.
- 8.** Llegir i contextualitzar petits textos originals d'autors de referència de la ciència política, per a copsar-ne la importància i la proximitat.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Política i poder

Jordi Sànchez i Picanyol

1. Política i societat
2. Evolució del poder polític: aparició de l'estat
3. Estat del benestar

Mòdul didàctic 2

Teoria de la democràcia

Eduard Gonzalo Navarro

1. Fonaments històrics de la democràcia
2. Teories democràtiques al segle XX
3. Funcionament efectiu de la democràcia i els seus reptes

Mòdul didàctic 3

Sistemes polítics comparats

Jordi Argelaguet i Argemí

1. Enfocament comparatiu
2. Sistemes polítics autocràtics
3. Sistemes polítics democràtics

Mòdul didàctic 4

Textos de ciència política

Jordi Sànchez i Picanyol

1. La política moderna
2. La construcció de la sobirania
3. L'Estat com a aproximació sociològica
4. De la democràcia dels clàssics, dels moderns i del futur
5. De l'estat nació a l'ordre global

Bibliografia

Bobbio, N. (1987). *Estado, Gobierno y Sociedad. Contribución a una teoría general de la política* (trad. de L. Sánchez García). Barcelona: Plaza & Janés.

Crossman, R.H.S. (1974). *Biografía del Estado Moderno* (trad. de J.A. Fernández de Castro). Mèxic: FCE.

Dahl, R. (1992). *La democracia y sus críticos* (trad. de L. Wolfson). Barcelona: Paidós.

Hague, R.; Harrop, M.; Breslin, S. (1993). *Comparative Government and politics. An Introduction* (3a edició). Houndmills: Macmillan.

Lijphart, A. (1987). *Las democracias contemporáneas. Un estudio comparativo* (trad. d'E. de Grau). Barcelona: Ariel.

Weber, M. (1986). *El Político y el Científico* (trad. de F. Rubio Llorente). Madrid: Alianza.